

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-00442/2015-ERU

V Praze dne 19. ledna 2015

Č. j. 00442-3/2015-ERU

PŘÍKAZ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, vedeném pod sp. zn. KO-00442/2015-ERU s účastníkem řízení, kterým je fyzická osoba podnikající [REDAKCE], s místem podnikání [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, fyzická osoba podnikající [REDAKCE], s místem podnikání [REDAKCE], se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), prováděl dne 2. září 2013 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Smržov u domu č. p. 59, za pomoci zemního stroje zemní práce související s „Opravou vjezdu u rodinného domu čp. 59 Smržov Kutíkovi včetně opravy dešťové kanalizace“, při kterých došlo k poškození středotlaké plynovodní přípojky PE dn 32, a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu, **dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.**

II. Podle ust. § 91a odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení, fyzické osobě podnikající [REDAKCE], s místem podnikání [REDAKCE], za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 7 000 Kč** (slovy: sedm tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 02015.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení,

se účastníku řízení, fyzické osobě podnikající [REDAKCE], s místem podnikání [REDAKCE], ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 02015.

Odůvodnění:

I. Úvod

Dne 3. září 2014 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) podle ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád) kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), v důsledku poškození středotlaké plynovodní přípojky PE dn 32 dne 2. září 2013 v obci Smržov u domu č. p. 59. Kontrola byla provedena na základě pověření správního orgánu pod č. j. 02557-2/2014-ERU ze dne 25. března 2014 vydaného podle ust. § 4 téhož zákona. V průběhu kontroly shromáždil kontrolní orgán podklady pro zjištění stavu věci v souladu s ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), na základě kterých vyhotovil dne 29. září 2014 Protokol o kontrole č. K022214, č. j. 02557-9/2014-ERU. Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spisu sp. zn. KO-02557/2014-ERU dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustila fyzická osoba podnikající [REDAKCE], s místem podnikání [REDAKCE] (dále jen „účastník řízení“), přičemž i ostatní skutečnosti jsou dostatečně zjištěny, a přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu k vydání příkazu.

II. Popis skutkového stavu

Kontrolním šetřením bylo zjištěno, že účastník řízení práce související s realizací stavby „Oprava vjezdu u rodinného domu čp. 59 Smržov Kutíkovi včetně opravy dešťové kanalizace“ v obci Smržov u domu č. p. 59, prováděl na základě Objednávky zemních prací vystavené Obcí Smržov, IČ: 00269565, dne 29. července 2013.

Stanovisko k existenci plynárenského zařízení ani Protokol o vytyčení, nebyly účastníkem řízení vyžádány. Dne 2. září 2013 pak došlo v katastrálním území obce Smržov u domu č. p. 59, při zemních pracích souvisejících s realizací stavby „Oprava vjezdu u rodinného domu čp. 59 Smržov Kutíkovi včetně opravy dešťové kanalizace“ k poškození středotlaké plynovodní přípojky PE dn 32. K poškození středotlaké plynovodní přípojky došlo při ručním odkopání kanalizace, když velký kámen nacházející se v kamenitém podloží účastník řízení odstraňoval pomocí strojního mechanismu (bagru) výkopu rýhy. V důsledku poškození došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 240 m³ po dobu

44 minut. V důsledku poškození zařízení plynárenské distribuční soustavy byla přerušena dodávka plynu jednomu konečnému zákazníkovi, dle Protokolu pořízeného provozovatelem plynárenského zařízení byla dodávka přerušena do rodinného domu č. p. 72 ve vlastnictví účastníka řízení.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo účastníkem řízení bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci distribuční soustavy, který o události ze dne 2. září 2013 pořídil Protokol o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] a Protokol o úniku plynu č. [REDAKCE].

Škodu vzniklou poškozením plynárenského zařízení a únikem plynu účastník řízení uhradil v plné výši.

Výše uvedené skutečnosti vychází z podkladů obsažených v kontrolním spisu Úřadu sp. zn. KO-02557/2014-ERU a jsou uvedeny také v Protokolu o kontrole č. K022214 ze dne 29. září 2014, doručenému účastníku řízení dne 7. října 2014. Účastník řízení nevznesl proti zjištěním uvedeným v Protokolu o kontrole č. K022214 žádné námítky.

III. Právní hodnocení

Správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Toto ustanovení tak představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu, a to tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení. Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost osob provádějících práce v ochranném pásmu počínat si takovým způsobem, aby nemohlo dojít k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je znakem skutkové podstaty správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona s použitím odkazu na ust. § 68 odst. 3 větu druhou energetického zákona poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo ně) vedoucího k poškození zařízení, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl dne 2. září 2013 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Smržov u domu č. p. 59, zemní práce související s „Opravou vjezdu u rodinného domu čp. 59 Smržov Kutíkovi včetně opravy dešťové kanalizace“ pomocí strojního mechanismu, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení.

Předpokladem porušení povinnosti stanovené výše je výkon činnosti, v tomto případě se jedná o použití zemního stroje při práci v ochranném pásmu, při kterém dojde k poškození energetického zařízení. Jednáním účastníka řízení bylo prokazatelně poškozeno zařízení plynárenské soustavy. Správní orgán považuje za prokázané, že účastník řízení prováděl svou činnost v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 2 písm. a) energetického zákona, tedy v oblasti souvislého prostoru 1 metru od středotlaké plynovodní přípojky, neboť tím, že obviněný svým jednáním narušil plynárenské zařízení jako takové, není pochyb o tom, že svou činnost prováděl v prostoru ochranného pásma.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

Správní orgán v rámci příkazního řízení prokázal, že vlastní existence plynárenského zařízení nebyla účastníku řízení známa, účastník řízení si nevyžádal stanovisko k existenci sítí, ani vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu. Účastník řízení si však měl před zahájením zemních prací zjistit, kde se nacházejí inženýrské sítě a měl si tak být vědom, že při provádění jakýchkoli prací v obytné zástavbě se může nacházet v ochranném pásmu plynárenského zařízení či zařízení elektrizační soustavy a má tedy povinnost postupovat v souladu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Správní orgán proto konstatuje, že účastník řízení vzhledem k tomu, že nepožádal ani o stanovisko k existenci sítí, ani o vytyčení plynárenského zařízení a následně pak došlo k aktivnímu zásahu na plynárenském zařízení, při provádění prací nepostupoval s náležitou obezřetností a opatrností.

Správní orgán na základě výše uvedeného zjistil a prokázal, že účastník řízení v rozporu s ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona prováděl dne 2. září 2013 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Smržov u domu č. p. 59, zemní práce pomocí zemního stroje, při kterých došlo k poškození středotlaké plynovodní přípojky PE dn 32, a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně.

Následkem toho bylo poškození výše uvedeného plynárenského zařízení jednáním účastníka řízení spočívajícím v provádění zemních prací pomocí zemního stroje. Lze proto konstatovat, že účastník řízení svým postupem porušil zákaz poškození plynárenského zařízení při provádění jakýchkoliv činností v ochranném pásmu či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly naplněny formální znaky deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn.: 8 As 17/2007-135 vyplývá, že aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti, stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. V daném případě účastník řízení svým jednáním poškodil plynárenské zařízení, přičemž způsobil únik zemního plynu v objemu 240 m³ po dobu 44 minut. V důsledku poškození plynovodu nebyla přerušena dodávka plynu jednomu konečnému odběrateli, kterým je účastník řízení sám. V jednání účastníka lze tudíž shledat jistou společenskou nebezpečnost takového jednání, spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenského zařízení či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Z podkladů shromážděných v řízení nicméně existence takových okolností nevyplývá a účastník řízení existenci takových okolností ani netvrdil.

Správní orgán k tomu podotýká, že primární povinností každého, kdo provádí činnost, vyplývající z ust. § 68 odst. 3 energetického zákona je nepoškodit energetické zařízení. To znamená, že veškeré činnosti v ochranném pásmu i mimo ně je nutné konat s vynaložením veškerého úsilí tak, aby nedošlo k aktivnímu nebo pasivnímu zasažení plynárenského zařízení. Provádění prací v místě, kde se nachází ochranné pásmo zařízení plynárenské soustavy, takovouto činností nepochybně je. Je věcí vykonavatele prací, aby si při své činnosti počínal tak, aby povinnosti dané energetickým zákonem neporušil. Okolnosti, za nichž k porušení energetického zařízení došlo, zvažil správní orgán při stanovení výše pokuty.

Lze uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona a správní orgán přistoupil k uložení pokuty.

IV. Uložení pokuty

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvlášť vysoké závažnosti správního deliktu včetně jeho následků, době trvání a okolností, za kterých byl spáchán. V tomto případě je třeba uvažovat o uložení pokuty ve výši odpovídající okolnostem tohoto správní deliktu.

Při stanovení výše pokuty je správní orgán povinen postupovat podle ust. § 91d odst. 2 energetického zákona a přihlídnout k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě účastníka řízení.

Při hodnocení způsobu spáchání správního deliktu, jeho následků, doby trvání a okolností, za kterých byl správní delikt spáchán, je třeba vyjít především ze zjištěného stavu věci. Ve správním řízení bylo zjištěno, že účastník řízení nepožádal o stanovisko správce distribuční sítě ani o přesné vytyčení plynárenského zařízení, ačkoliv se nacházel v místě obytné zástavby, kde lze existenci plynárenského zařízení předpokládat. Práce vykonával zprvu ručním způsobem, avšak při odstraňování velkého kamene pomocí zemního stroje (bagru) došlo k poškození plynárenského zařízení. Tento postup účastníka řízení byl správním orgánem shledán jako přitěžující okolnost.

Ačkoliv není správní orgán povinen zabývat se subjektivní stránkou věci a posuzovat ji, je nutno přihlídnout ke skutečnosti, že práce konal účastník řízení za účelem odstranění havárie kanalizace a že jeho úmyslem zjevně nebylo porušit zákon, k čemuž však v konečném důsledku přesto došlo. Tuto skutečnost považuje správní orgán za polehčující okolnost, kterou zohlednil při stanovení výše pokuty.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušení dodávky konečným zákazníkům. Účastníku řízení je vytýkáno, že poškodil středotlaké plynovodní přípojky PE dn 32, přičemž došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v celkovém objemu 240 m³. V důsledku poškození zařízení plynárenské distribuční soustavy došlo k přerušení dodávky plynu jednomu konečnému zákazníkovi, a to účastníku samotnému. Tyto údaje vypovídají o nízké energetické důležitosti plynárenského zařízení, které účastník řízení narušil, a správní orgán k této skutečnosti při stanovení výše pokuty přihlédl jako k výrazně polehčující okolnosti.

V neposlední řadě se Úřad zabýval taktéž zjištěnou délkou trvání protiprávního stavu. V důsledku poškození výše uvedeného plynárenského zařízení došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v celkové délce trvání po dobu 44 minut. Tuto skutečnost však nemohl účastník řízení více ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bezprostředně nahlásil místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu.

Ke skutečnosti, že došlo k bezprostřednímu nahlášení poškození předmětného zařízení, bylo přihlédnuto při stanovení výše pokuty také jako k polehčující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení ustanovení energetického zákona ve věcné působnosti Energetického regulačního úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil tento právní předpis poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Za polehčující okolnost správní orgán považuje i to, že vzniklá škoda byla uhrazena ještě před zahájením kontroly.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Vzhledem k tomu, že správní orgán stanovil pokutu ve výši 7 000 Kč, tj. při samé dolní hranici zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany. Pokuta ve výši 7 000 Kč tyto požadavky splňuje.

Po zvážení všech okolností ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona byla výše sankce stanovena na částku 7 000 Kč tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. při samé dolní hranici možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán proto považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu, upraveného energetickým zákonem, a zároveň ji považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi řízení, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Včasným podáním odporu se příkaz ruší a řízení pokračuje. Příkaz, proti němuž nebude podán odpor v uvedené zákonné lhůtě, se stává pravomocným v souladu s tímž ustanovením.

Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

-Otisk úředního razítka-

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly